

NIEUWSBRIEF JUNI 2020 VAN DE WERKGROEP

OTTERLO VAN IVN EDE

1. Mededelingen en algemene waarnemingen

Activiteitenprogramma IVN Ede 2020

Door de beperkende maatregelen ten gevolge van het Coronavirus zijn vele activiteiten afgelast. Na de aangekondigde versoepelingen gaat een aantal activiteiten weer van start. Kijk voor de actuele stand van zaken op de website van IVN Ede: <http://www.ivn.nl/afdeling/ivn-edede>

Het jaarlijkse uitje van IVN Ede in september gaat dit jaar **niet** door evenals de wandeling over de Zanding in Otterlo medio augustus.

Diverse waarnemingen

Wolf in Planken Wambuis.

In het rustgebied van het Mosselse Zand van Planken Wambuis is onlangs een wolf gezien via een opname met een (nachtelijke) cameraval. Kort daarna werden door Dick van Houwelingen tijdens de reguliere broedvogeltelling in het rustgebied verse sporen en uitwerpselen van de wolf gevonden en gefotografeerd (zie foto). In de uitwerpselen zaten delen van een jong edelhertje. Later zijn monsters voor DNA-onderzoek van de ontlasting genomen ter identificatie van de wolf. Het blijkt inmiddels een wolvin te zijn.

Nog meer wolven in Wolfheze

Nee, niet het zoogdier maar de bijenwolf, een graafwesp (Philantus triangulum). Zie foto rechts. Tijdens de telling in Wolfheze werden tientallen van deze graafwespen gezien. Zij waren druk bezig holletjes te graven in het zand als nestgelegenheid. Verbazingwekkend hoe snel ze een gat graven. Dit insect leeft van honingbijen die ook het voedsel zijn voor hun larven.

Gladde slang

Josephine Hendriks stuurde een foto van gladde slang die zij een aantal keren op Planken Wambuis zag.

Rugstreepadden

In de waterloop van de gerestaureerde waterzuivering aan de Mosselseweg in Otterlo is het 's avonds een waar concert verzorgd door roepende rugstreepadden. Af en toe hoor je dan tussendoor ook nog een steenuiltje.

Steenmarter

Toos van Ekeris meldde een steenmarter in hun tuin.

2. Vogelwerkgroep (contactpersoon: Dick van Houwelingen).

.Broedvogeltellingen in 2020

De volgende tellingen zijn vanuit onze werkgroep voor Natuurmonumenten uitgevoerd en vrijwel afgerond :

- Broedvogels Mosselse Zand (19^e keer vanaf 2002 en afgesproken met Beheereenheid Zuid Veluwe en IJsselvallei)
- Broedvogels Laag Wolfheze (3^e keer sinds 2012 en afgesproken met Beheereenheid Zuid Veluwe en IJsselvallei).
- Broedvogels Rustgebied grenzend aan Mosselse Zand in Planken Wambuis (1^e keer en afgesproken met Beheereenheid Zuid Veluwe en IJsselvallei).
- Nachtzwaluwen op de Grote Heide Deelerwoud (afgesproken met Beheereenheid Veluwezoom)

De broedvogeltellingen in het gebied Kleine Heide (Deelerwoud) met aangrenzende stukken terrein zijn doorgeschoven naar 2021.

De tellingen zijn op 1 maart gestart en zijn inmiddels in het laatste stadium. De gegevens worden hierna geëvalueerd en de resultaten zullen ter beschikking worden gesteld aan de terreineigenaar (NM) en SOVON. Uiteraard worden deze ook vermeld in de volgende nieuwsbrief.

Enkele opvallende feiten tot nu toe:

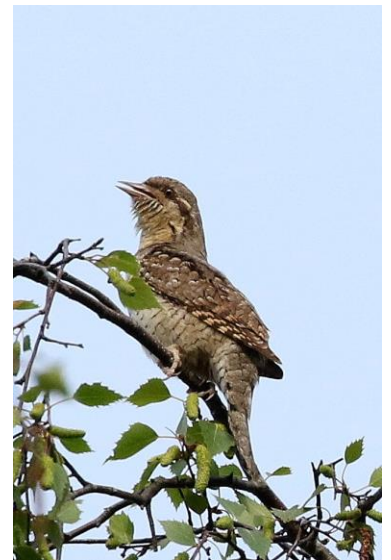
- 4 territoriale nachtzwaluwen in Wolfheze laag. Bij eerdere tellingen was deze soort nauwelijks aanwezig. Hier ook 5 territoria van de kleine bonte specht
- Boomleeuweriken zijn met 20 territoria goed vertegenwoordigd in het rustgebied van het Mosselse Zand. Ook in het toegankelijke deel is de boomleeuwerik met 7 territoria heel stabiel.
- De geelgors is marginaal aanwezig in de telgebieden.
- Op de Grote Heide in het Deelerwoud zijn 7 territoria van de nachtzwaluw vastgesteld.
- In alle telgebieden had de bonte vliegenvanger een goed jaar.

MUS project: het 14^e teljaar bijna afgerond

De naam zou denken aan een project rondom (huis)mussen, maar dit staat voor Meetnet Urbane Soorten (stadsvogels). In elk dorp of stadswijk zijn ca. 8-12 telpunten aangewezen. In de periode 1 april tot 15 juli wordt per punt 3 x gedurende exact 5 min de zichtbare en hoorbare vogels geteld. (2 x ochtendtelling en 1x avondtelling).

De ochtendtellingen zijn inmiddels uitgevoerd en er resteren nog de 2 avondtellingen (belangrijk voor de gierzwaluwen) in beide dorpen. Totale duur van zo'n ronde is ca. 1 ¾ uur.

Een samenvatting komt in de volgende nieuwsbrief

Vogelwaarnemingen in onze omgeving

- Tijdens de broedvogeltelling in Wolfheze laag zagen Maarten en Pauline Kubbe een rode wouw overvliegen (3 april)
- Een zwarte wouw vloog over Planken Wambuis tijdens een telling op het Mosselse Zand.(20 april)
- Draaihalzen waren mooi te zien en te horen in het Deelerwoud (foto DickvH) en in het park de Hoge Veluwe.
- Wekenlang heeft een bonte vliegenvanger zitten zingen in tuinen aan de Dorpsstraat in Otterlo. Hier was ook af en toe een braamsluiper te horen.
- Op de Zanding is ook dit jaar regelmatig de nachtzwaluw te horen. Dat kan nog de hele maand juli, dus ga eens luisteren daar na 22 uur.

Heeft u een leuke waarneming? dan graag even een berichtje. Tel: 0318 591531 of e-mail: dickvh@dds.nl

3. Vlinderwerkgroep (contactpersoon Toos van Ekeris)

Ook dit jaar wordt de monitoringsroute op de Zanding en het naastgelegen Graslandje (paasvuurweilandje) bekeken op het voorkomen van dagvlinders, het aantal hommels, enkele makkelijk te onderscheiden dagactieve nachtvlinders (gamma-uil, jakobsvlinder en kolibriefvlinder) en 1x per maand het aantal nectarplanten.

Op de Zanding lopen we de route vanaf 2000 en op het graslandje tellen we vanaf 2003. Dit levert informatie hoe het op de route gesteld is met voornoemde soorten. In het hele land worden veel van dit soort routes gelopen.

Elk jaar blijft het leuk om te zien wat er vliegt. Het blijft een fijne bezigheid om in de natuur te vertoeven. Ook dit jaar hebben we weer een nieuwe vlindersoort op de route kunnen verwelkomen: het oranjetipje is voor het eerst op de route op het graslandje gezien (foto). In 2018 zagen we voor het eerst op de route een scheefbloemwitje in 2018 en in 2019 het bruin blauwtje. Bijna altijd worden we aangenaam verrast.

We hebben nu enkele maanden geteld. Hieronder een tussenstand tot 3^e week van juni 2020.

De Zanding: We monitoren wekelijks vanaf 1 april. Echter pas op 27 april 2020 zagen we de eerste dagvlinder: klein koolwitje en kleine vuurvlinder. In mei 2020 zagen we ook klein geaderd witje, In juni 2020 verscheen het hooibeestje. We missen in vergelijking met 2019 tot eind juni citroenvlinder en dagpauwoog.

Graslandje: In april 2020 zagen we de citroenvlinder, klein koolwitje, kleine vuurvlinder en oranjetipje. In mei zagen we het hooibeestje. We missen in vergelijking met 2019 nog dagpauwoog, groot koolwitje, bruin blauwtje, bruine vuurvlinder, icarus blauwtje en distelvlinder.

Door de droogte zijn er weinig nectarplanten. Weinig voedsel, mogelijk minder rupsen en daardoor minder vlinders. Maar ook in het dorp Otterlo zelf worden minder dagvlinders gezien.

We zijn benieuwd wat we zien op onze monitoringsroute aan dagvlinders. Hoe gaat het dit jaar met de heivlinders? En met de zeldzame kommavvlinder? Welke soorten we dit jaar gaan zien?

Wil je meer weten? Bel gerust voor info. Toos van Ekeris 0318-592095. Of loop een keertje mee.

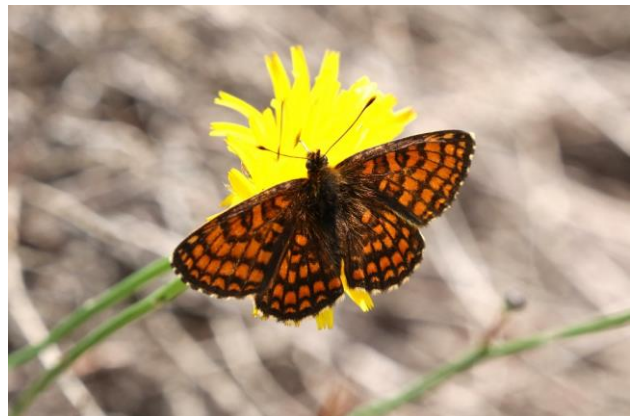
Vinders op de akkers bij Oud Reemst

Net als vorig jaar kijken we in de periode eind april-eind september regelmatig welke dagvlinders op de akkertjes rondvliegen. Vorig jaar werden er 23 soorten waargenomen en nu maar afwachten wat we dit jaar zullen zien. Leuk is het feit dat de kleine parelmoervlinder (foto) zich dit jaar weer laat zien daar. Kennelijk plant deze soort zich daar voort. Ook soorten van de Rode Lijst zoals bruine vuurvlinder en bruin blauwtje waren weer aanwezig. Opvallend is het grote aantal kleine vuurvlinders tot nu toe.

Vlinderwaarnemingen

- In het park de Hoge Veluwe waren de zeldzame bosparelmoervlinder (foto rechts DickvH) en de grote parelmoervlinder ook dit jaar weer te zien. De bosparelmoervlinder komt alleen op de Veluwe voor, maar de grote parelmoervlinder is naast de Veluwe ook op de Waddeneilanden te vinden.
- Toos van Ekeris meldde kleine- en bruine vuurvlinders in een stukje natuurontwikkeling omgeving Sterrenberg en een kolibrievlinder op de kamperfoelie in haar tuin.
- Een scheefbloemwitje werd gezien in de tuin van DickvH (zie foto links). Deze vlinder kwam enkele jaren geleden nog helemaal niet voor in Nederland en heeft sinds 2016 een enorme opmars naar het noorden gemaakt. De vlinder lijkt op een klein koolwitje, maar het zwart bij de vleugelpunten loopt iets verder door tot aan de stip. Vaak lastig te determineren, maar deze is duidelijk.

Groeten van:

Josephine Hendriks,
Dick van Houwelingen
Toos van Ekeris

tel: 06 11239420
tel: 0318 591531
tel 0318 592095

e-mail jependriks@gmail.com
e-mail dickvh@dds.nl
e-mail: tvaneckeris@upcmail.nl

Volgende nieuwsbrief: september 2020